

Nr 191.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fråga om befrielse från betalningsskyldighet till kronan; given Stockholms slott den 4 april 1952.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Herman Zetterberg.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 april 1952.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HAMMARSKJÖLD, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, fråga om *befrielse från viss betalningsskyldighet till kronan* samt anför därvid följande.

Genom dom den 17 december 1951, som vunnit laga kraft, har Göta hovrätt dömt stadsfogden i Linköping Per David Ejeman att för försummelse i tjänsten såsom utmättningsman i staden böta tjugufem dagsböter samt förpliktat honom att i ersättning till kronan utgiva 11 034 kronor 45 öre jämte fem procent ränta därå från den 11 mars 1951 tills betalning sker. I en till Kungl. Maj:t inkommen skrift har Ejeman anhållit om åtgärder i syfte att kronans ersättningsanspråk måtte eftergivas.

Av handlingarna i ärendet framgår i huvudsak följande angående de bak-

om domen liggande omständigheterna: Vid en av Ejeman i maj 1948 verkställd inventering hos exekutionsbiträdet i femte distriktet i Linköping uppdagades, att exekutionsbiträdet, som avled den 28 maj 1948, förskingrat indivivna, kronan och kommuner tillkommande skattemedel till ett belopp av omkring 33 000 kronor. Ejeman ställdes under tilltal för det han gjort sig skyldig till försummelse såsom utmätningsman bestående däri att han vid inventeringar under åren 1946—1948 hos stadens exekutionsbiträden endast genom stickprov kollationerat utdragen av respektive postgirokonton jämte utdragen vidfogade kuponger med inkomstposterna i kassaboken samt att han under åren 1946—1948 verkställt endast en kassaavstämning per exekutionsdistrikt i vissa av stadens distrikt. Genom försummelseerna vid inventeringarna hade Ejeman underlättat den uppdagade förskingringen. Ejeman, som vitsordade de faktiska omständigheterna, bestred åtalet bl. a. på den grund att det med hänsyn till hans orimliga arbetsbördan varit en olöslig uppgift för honom att personligen verkställa en fullständig inventering utan att andra minst lika betydelsefulla tjänsteåligganden blivit åsidosatta. Kontorsbiträdespersonalen hade varit alltför fåtalig med hänsyn till göromålets omfattning. Hovrätten — liksom underdomstolen, rådhusrätten i Linköping — fann emellertid Ejeman förfallen till ansvar och ådömde honom straff på sätt förut angivits. Anmärkas må, att domstolarna i domsmotiveringarna anfört, rådhusrätten att Ejemans arbetsbördan ostridigt varit för stor och att hans stora arbetsbördan borde beaktas som en förmildrande omständighet vid straffmätningen samt hovrätten att Ejeman haft en mycket stor arbetsbördan och i sin tjänst lidit brist på kontorspersonal. Domstolarna ha emellertid därjämte gjort uttalanden av den innebörden att Ejeman ej hos stadens anslagsbeviljande myndigheter gjort de framställningar om utökning av kontorspersonalen som han bort. — Kronan fordrade ersättning med 24 060 kronor 61 öre, utgörande — efter avdrag av 4 111 kronor 23 öre, vilket belopp kronan uppburit såsom utdelning i dödsboets efter exekutionsbiträdet konkurs — summan av kronan tillkommande, förskingrade skattemedel å 15 647 kronor 48 öre och av förskingrade kommunala skattemedel å 12 524 kronor 36 öre, vilka av vederbörande kommuner anmälts till ersättning av statsmedel. Domstolarna funno Ejeman hava ådragit sig ersättningsskyldighet för de av exekutionsbiträdet efter den 15 november 1946 förskingrade beloppen. Ersättningsskyldigheten bestämdes av hovrätten till 11 034 kronor 45 öre.

Till stöd för sin anhållan om eftergift av kronans ersättningsanspråk har Ejeman väsentligen åberopat, att vad som av domstolarna främst lagts honom till last syntes vara att han icke tillräckligt kraftigt för stadens anslagsbeviljande myndigheter framhållit nödvändigheten av erforderlig biträdes-hjälp, att det utdömda skadeståndet ej stode i rimlig proportion till graden av hans vållande i fråga om den timade medelsförlusten samt att han icke hade möjlighet att erlægga skadeståndet.

Om Ejemans personliga och ekonomiska förhållanden är upplyst, att Eje-

man, som är född 1898 och som 1924 tillträdde tjänsten såsom stadsfogde i Linköping, i sitt år 1946 genom äktenskapsskillnad upplösta äktenskap har två barn, en son född 1933 och en dotter född 1939. Ejeman har vårdnaden om sonen, som är studerande och vilkens studier ej kunna väntas bli avslutade förrän tidigast om fyra år. Vårdnaden om dottern tillkommer hennes moder. I sin år 1952 avlämnade självdeklaration har Ejeman angivit sin sammanräknade inkomst till 23 321 kronor. Hans tillgångar uppgå till omkring 2 000 kronor, huvudsakligen i bankfordringar, samt vissa lösören, vilka tagits i mät för kronans ifrågavarande fordran och därvid värderats till 1 300 kronor. Han har ej annan skuld än den varom i detta ärende är fråga. Ejeman har att utgiva årligt underhållsbidrag till sin fränskilda hustru med 600 kronor och till dottern med 1 800 kronor, varjämte han svarar för vissa dotterns kostnader, såsom för skolgång och kläder. Preliminärskatt uttages för närvarande med omkring 7 000 kronor för år.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har i avgivet yttrande tillstyrkt Ejemans framställning och därvid anfört, att länsstyrelsen redan i skrivelse den 17 juni 1950 till landsfogden i länet framhållit, att vad Ejeman anfört om svårigheterna med utövandet av nödigt kontrollarbete i exekutionsverket vore synnerligen beaktansvärt och ägnat att framkalla ett för Ejeman milt bedömmande. Vad därefter förekommit hade icke givit länsstyrelsen anledning frångå denna uppfattning.

I infortrat yttrande har statskontoret framhållit, att i fall av förevarande art kronans ersättningsanspråk icke borde helt efterskänkas. Med hänsyn till Ejemans ekonomiska förhållanden och övriga omständigheter föresloge statskontoret, att Ejeman befriades från återstående ersättningskyldighet, därest han inbetalade ett belopp av förslagsvis 5 000 kronor.

Departementschefen.

De omständigheter, under vilka Ejeman ådragit sig förevarande ersättningsskyldighet till statsverket, måste anses innefatta mycket mildrande moment. Med hänsyn härtill och med beaktande därjämte av hans ekonomiska ställning tala billighetsskäl för att Ejeman befrias från en väsentlig del av det honom ådömda skadeståndet till kronan. Jag vill därför förorda, att Ejemans ersättningsskyldighet nedsättes till ett belopp av 1 000 kronor under förutsättning att beloppet inbetalas inom viss tid. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma denna tid.

Under återopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att stadsfogden i Linköping Per David Ejeman, därest han inom tid som Kungl. Maj:t bestämmer till länsstyrelsen i Östergötlands län inbetalar ett belopp av 1 000 kronor, befrias från återstående ersättningsskyldighet till kronan i förevarande fall.

Kungl. Maj:ts proposition nr 191.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Olle Hellberg.